

Izložbu računara u holu PMF-a, u okviru manifestacije Noć muzeja, koja se 18. maja po deveti put u Srbiji, a sedmi u Novom Sadu održala u okviru evropske Noći muzeja, ove godine su zajednički organizovali Prirodno-matematički fakultet i Fakultet tehničkih nauka Novosadskog univerziteta. Izložbu ovih „staraca“ prvi put Novosađanima su mogli da vide prošle godine u Muzeju Vojvodine.

Novosađani nisu imali priliku da odu tako daleko u prošlost i vide one preve generacije računara tipa ENIAC (Eletronic Numerical Integrator and Computer), koji se pojavio 1946. godine, bio sastavljen od 18.000 vakuumskih cevi, 1.500 releja, snage od 140 kW, ukupne težine 30 tona i veličine odbojkaškog igrališta, ali su mogli one koji su se koristili tokom 80-tih i do 90-tih godina: Spectrum, Commodore, Atari... Mada mimo galerijskih i muzejskih puteva, ova izložba namenjena svim generacijama: mlađima, koji ovo nikada nisu videli, generaciji koja je uspela da okusi deo toga i posebno emotivna za one nešto starije, koji su direktno radili na tim i takvim modelima, i ovoga puta privukla je zapažen broj posetilaca.

Domaćini, tumači i svojevrtni vodiči kroz istoriju razvoja računara Ivan Šećerov - administrator računarske mreže na Departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo na PMF-u i mr Žarko Živanov, sa Fakulteta tehničkih nauka, Departman za računarstvo i automatiku, Katedra za primenjene računarske nauke Univerziteta u Novom Sadu pokušali su i u tome uspeli, da nas provedu kroz evoluciju kompjutera i da, na neki način podele ideju budućih.

-Prvi računari, pedesetih godina su bili takvih proporcija da bi ispunili čitav prostor hola Prirodno-matematičkog fakulteta u Novom Sadu. Ovi manji i noviji, ovde predstavljeni računari, imaju snagu i brzinu više hiljada puta veću nego oni prvi napravljeni, tzv. „ormani“ komjuteri. Današnji računari su toliko brži od izloženih da je to nezamislivo. Ljudima XXI veka je jako teško da shvate da je neko uopšte i mogao da radi na komjuteru koji je toliko slab, kao što su ove mašine. S druge strane ljudi koji se sećaju ovih mašina nekako im je drago da ih vide zato što, iako su po današnjim merilima jako ograničene, u vreme kada su nastale bile su jedne od najnaprednijih stvari koje ste mogli kupiti i sa njima se sa malo više mašte, jako puno moglo odraditi.

Istorijski gledano šezdesetih, sedamdesetih godina SFR Jugoslavija je bila jedan od pet zemalja na svetu koja je proizvodila računare. To su radili i na Beogradskom i na Novosadskom univerzitetu. Prvi je bio CER (cifarski elektronski računar projektovani i konstruisani u Institutu Mihajlo Pupin, Beograd), i to što se kod nas tada radilo malo gde u svetu radilo. Na žalost, period posle 1980-te godine je doveo do toga da smo, ne samo izgubili jednu od vodećih uloga, koju smo do tada imali, već smo i prilično zaostali za svetom. Danas, što se tiče korišćenja računara, Srbija je na solidnom nivou ali, što se tiče razvoja softvera i tehničkog dela korišćenja

računara, tu nismo toliko jaki koliko bi mogli da budemo.

Nadu ulivaju mladi. Na FTN svake godine ima sve više studenata koji se prijavljuju na odsek za računarstvo, a sa stane PMF-a ima jako puno studenata koji se prijavljuju na informatiku, tako da su oba fakulteta prilično preokupirana studentima i već sledeće godine verovatno će se proširti broj studenata koji se upisati prvu godinu i to na oba fakulteta.

U vreme kada su ove izložene, sada „matore“ mašine, bile aktuelne, koristile su se uglavnom u poslovne svrhe. Postoji jako veliki broj programa za stare računare koji su u principu poslovni programi. Danas je upotreba računara neograničena, može vam odraditi bilo šta, ako znate šta hoćete da radite. Međutim, veliki razvoj sitnih uređaja, mobilnih telefona, tablet računara, dovelo je do toga da kompjuter više nije sprava sa tastaturom i mišem za čije korišćenje treba savladati posebna znanja i veštine. To je sada mnogo uprošćeno i mnogo širi broj ljudi ima pristupa toj tehnologiji koja može da se koristi i za zabavu i za posao i za manje više bilo koju aktivnost.

Kod nas računari nisu dovoljno iskorišćeni, još uvek se puno stvari radi „peške i papirom“, a moglo bi se automatizovati, pre svega u upravljanju raznim sistemima.

A u kom pravcu će se kretati razvoj kompjutera u narednih deset godina? Budućnost tehnologije razvoja računara je neizvesna i svi koji su to pokušali da predvide grdno su se izgrešili, ali verovatno će ići u pravcu većeg korišćenja računara, a ne programiranja. Za deset godina još više će se težište pomeriti na korišćenje računara i konzumiranje informacija dostupnih sa računara. Verovatno će biti još manji, tanji, brži i ko zna šta još.

